

جریان شناسی ترکیب کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۳

صفحه ۱۶



تراژدی صنعتی سازی

فصل دوم «زخم کاری» اثر محمد حسین مهدویان
یک «ضربه کاری» به کارنامه کارگردان با استعدادش بود

روزنامه خبری تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید را بنویسید:

روایت سال‌های جنگ



شماره مسلسل ۴۷۵۴

شبه ۴ آذر ۱۴۰۲

۱۱ بهمن‌ماه ۱۳۳۵

۲۰۲۳ زمهره

شماره ۴۰۱۶

25 Nov 2023 | vol.15 | No. 4016 | 16 Pages



همین صفحه

مهم‌ترین سوال درباره توقف موقت جنگ در سرزمین‌های اشغالی:
مسأله اسرائیل فشار افکار عمومی بود یا شکست در شمال غزه؟

مرد بازنده

یک بازخوانی تاریخی برای فهم بهتر اثر اجتماعی ورزش

ایران-ولز را یادتان هست؟

چین، آمریکا و اروپا چگونه جغرافیای علمی جهان را تغییر می‌دهند؟

هندسه اتحادهای علمی در دنیای پسا تگ قطبی

آیا کریدور موسوم به «زنگه‌زور» واقعا از دستورکار خارج شده است؟

عملیات فریب علی‌اف

مهم‌ترین سوال درباره توقف موقت جنگ در سرزمین‌های اشغالی: مسأله اسرائیل فشار افکار عمومی بود یا شکست در شمال غزه؟

مرد بازنده



سید مهدی طالبی
خبرنگار گروه جهان‌شهر

تانک مرکاوا ساخت رژیم صهیونیستی که با کمک کشورهای غربی طراحی و ساخته شده است، در کنار تانک‌هایی مانند آبرام آمریکایی و چلنجر انگلیسی در میان بهترین تانک‌های جهان قرار می‌گیرد. رژیم تاکنون چهار سری از این تانک‌ها شامل مرکاوا مارک-۱، مارک-۲، مارک-۳ و مارک-۴ را تولید کرده است. البته در تقسیم‌بندی‌ها، به مرکاوا مارک-۴ از نمونه بارک، به دلیل ارتقای بالا، مارک-۵ نیز گفته می‌شود. بهترین و اصلی‌ترین تانک رژیم برای جنگ مرکاوا مارک-۴ است اما سامانه‌های پیشرفته آن، برای ارتقای نمونه‌های قبلی مرکاوا و همچنین تانک‌های دیگر مانند ام-۶۰ نیز به کار رفته‌اند. با این حال، هیچ کدام کارایی مرکاوا مارک-۴ را نیافته‌اند. به همین دلیل رژیم نیز از همین نمونه برای عملیات در جنگ غزه بهره برد. البته این انتخاب، دلایل دیگری نیز داشت. صهیونیست‌ها در جنگ غزه از بهترین یگان‌های کماندویی خود استفاده می‌کردند که باید با قدرتمندترین وسایل زرهی حفاظت می‌شدند. بر این مبنا، در این نوشته، عملکرد تانک مرکاوا مارک-۴ در نبرد غزه مورد بررسی قرار خواهد گرفت؛ گرچه نمونه مارک-۳ نیز بر اساس اخبار در این جنگ حضور داشته است.

برای درک این موضوع باید به ویژگی‌های مرکاوا مارک-۴ پرداخت تا نحوه عملکرد آنها در این جنگ ارزیابی کرد. بخش مهمی از قدرت یک تانک به توانایی حفاظت آن برمی‌گردد. این حفاظت‌ها عامل بقای تانک است. یک وسیله زرهی به هر میزانی دارای قدرت آتش موثر باشد، بدون آنکه بتواند از خود حفاظت کند، به سرعت توسط دشمن نابود شده و به تبع آن قدرت آتش آن نیز از میدان نبرد حذف می‌شود.

حفاظت مرکاوا شامل چهار قسمت: زره تقویت‌شده، انحنای زره و قابلیت واکنش دهنده‌گی آن، سامانه هشدار دهنده لیزری و او سامانه ترفی است. زره قدرتمند تانک مرکاوا در برابر پیشرفته‌ترین و سنگین‌ترین موشک‌های ضد زره موجود در جهان مقاومت می‌کند اما غلبه بر آن شرایطی دارد. با توجه به اینکه تانک‌ها با توجه به نحوه حرکت در میدان نبرد بیشتر از جلو مورد هدف قرار می‌گیرند، میزان زره در این ناحیه بیشتر از دیگر قسمت‌های تانک است. همچنین برجک که محل استقرار سرنشینان، توپ و مهمات است، باید حفاظت بیشتری داشته باشد؛ چه اینکه برای دشمن هدف‌گیری برجک به دلیل برجستگی راحت‌تر است.

انحنای زره و قابلیت واکنش دهنده‌گی یک ویژگی دیگر است. بخشی از بدنه تانک در قسمت برجک، دارای انحنا و زره واکنش دهنده است که در صورت اصابت موشک و راکت، آن را پیش از انفجار منحرف می‌کند. به عبارتی دیگر موشک‌ها با برخورد به این قسمت کمانه کرده و قادر به چسبیدن به سطح تانک و انفجار نیستند. سامانه هشدار دهنده لیزری به نشانه‌گیری موشک به سمت تانک‌ها برمی‌گردد. کاربرد موشک ضد تانک که قصد هدف‌گیری تانک را دارد، ابتدا با لیزر تانک راه‌ف گذاری می‌کند و سپس دست به شلیک موشک می‌زند. موشک که دارای هدایت لیزری است، به سمت اشعه لیزر که روی بدنه تانک افتاده است می‌رود. تانک مرکاوا دارای هشدار دهنده لیزری است که می‌تواند نشانه گرفته شدن خود توسط یک موشک ضد تانک را تشخیص دهد. پس از این تشخیص، تانک دست به پرتاب نازنجه‌های دود زاره و سپس از جای خود حرکت کرده و مانور

می‌دهد. این گونه موشک ضد تانک دیگر قادر به تشخیص تانک و هدف قرار دادن آن نیست. سامانه ترفی، چهارمین بخش از سیستم حفاظتی تانک مرکاوا است. این سامانه دارای رادار و تفنگ است. رادار موشک و یا راکت پرتاب شده به سمت تانک را شناسایی کرده و تفنگ به سمت آن شلیک کرده و موشک رادار هواییش از اصابت به بدنه تانک منفرج می‌کند. هر چهار ویژگی حفاظتی تانک مرکاوا در جنگ غزه دچار اشکال شدند. زره تقویت‌شده به این علت از کار افتاد که تانک‌ها توسط راکت‌های ضد زره بسیار قوی از پهلو یا پشت هدف قرار می‌گرفتند. در مواردی حتی مبارزان فلسطینی بمب راکت‌ها را نابود کنند، بلکه با آسیب‌رسانی به آنها، این وسایل را از فرار تعبیه شده کار گذشته و آن را منفرج می‌کردند. این گونه زره قدرتمند تانک که بیشتر در ناحیه جلوی تانک و برجک متمرکز بود، تا حد زیادی تاثیر خود را از دست می‌داد. دوم آنکه حملات ضد زره فلسطینی تنها قصد نداشت تانک‌ها را نابود کند، بلکه با آسیب‌رسانی به آنها، این وسایل را از دور جنگ خارج می‌کرد. تعمیر تمام وسایل زرهی آسیب‌دیده در جنگ به صرفه نیست و می‌تواند سال‌ها طول بکشد.

انحنای زره و قابلیت واکنش دهنده‌گی آن نیز یا شیوه مبارزاتی فلسطینی‌ها از کار می‌افتاد زیرا آنها تانک‌ها را زرهی و بدون هدف قرار نمی‌دادند تا انحنای برجک بتواند منحرف‌شان کند. سامانه هشدار دهنده لیزری هم خنثی شده بود زیرا در حملات حماس و مقاومت غزه، از موشک ضد تانک استفاده نمی‌شد بلکه راکت‌های ضد زره و بمب‌ها نقش اصلی را داشتند که از لیزر استفاده نمی‌کردند. سامانه ترفی نیز در محیط شهری که پر از دیوار و مخروبه است به کار نمی‌آید. این سامانه در دشتی با که موشک از چند کیلومتری به سمت تانک پرتاب می‌شود، موثر است.

چه تعداد وسیله زرهی هدف قرار گرفتند؟

تهاجم زمینی به شکل رسمی، به حرم و پیوسته روز ۲۲ آبان آغاز شد و تقریباً به مدت ۳ روز ادامه داشت. در روزی از آنها حرم زمینی، ابو عبیده، سخت‌گوری گردان‌های عزالدین قسام، شاخه نظامی حماس اعلام کرد از ابتدای جنگ تاکنون ۳۳۵ وسیله زرهی دشمن هدف قرار گرفته است. این وسایل شامل تانک، نفربر، خودروهای زرهی مانند خودروی «نمر» و بولدوزرهای زرهی می‌شود. با وجود اعلام هدف قراردادن ۳۳۵ وسیله زرهی، اما مشخص نیست این آمار کل آسیب‌ها به ارتش رژیم در غزه را نشان می‌دهد یا تنها مربوط به شکار تیم‌های قسام است. با توجه به آم‌های جزئی اعلام شده در گذشته که تنها شکار تیم‌های قسام اعلام می‌شد، می‌توان احتمال داد ۳۳۵ وسیله زرهی مورد هدف قرار گرفته فقط مربوط به شاخه نظامی حماس باشند. با در نظر گرفتن حضور ۱۱ گروه نظامی دیگر در غزه، علاوه بر القسام، احتمالاً آمار تلفات زرهی رژیم بالاتر از عدد اعلام شده توسط ابو عبیده است. بسیاری از این گروه‌ها، حتی گروه‌های کمتر شناخته‌شده، مجهز به موشک‌های ضد تانک هستند که عملکرد بسیار بهتری نسبت به راکت‌های ضد تانک دارند.

تلفات انسانی

شمار سرنشینان هر وسیله زرهی، تقریباً سه نفر است. با احتساب ۳۳۵ وسیله زرهی هدف قرار گرفته توسط القسام، این گروه موشک‌ها جان ۱۰۰۵ نظامی رژیم را به خطر بیندازد. این تعداد از هدف قرار گرفتن خودروی خود

یاکشته شده و آسیب دیده‌اند. هر چند نیروهای حاضر در غزه، پیاده نظام رژیم را نیز در موارد متعددی هدف گرفته‌اند. اما صهیونیست‌ها در جریان عملیات در غزه، کمتر از وسایل زرهی خود خارج می‌شدند. با در نظر گرفتن این شرایط، اغلب تلفات وارد شده به ارتش رژیم، شامل سرنشینان وسایل زرهی است. با از دور خارج شدن تعداد زیادی از پیشرفته‌ترین وسایل زرهی ارتش رژیم و تلفات بالا میان نیروهای نخبه آن، تداوم عملیات در غزه بسیار مخاطره‌آمیز بود. با این حال تمام این روند فرسایشی نیازمند یک پوشش آبرومدانه بود. صهیونیست‌ها برای کاهش تلفات و آسیب‌ها باید حین جنگ از غزه عقب‌نشینی می‌کردند که به فرار تعبیر می‌شد، یا آنکه در قالب آتش‌بس، آن را آبرومدانه انجام می‌دادند.

اگر تانک مرکاوا عملکرد خوبی در میدان جنگ داشت، صهیونیست‌ها جنگ را ادامه می‌دادند. این تانک یک بار دیگر هم باعث درخواست آتش‌بس و اتمام جنگ از سوی تل‌آویو شده است؛ جنگ ۳۳ روزه سال ۲۰۰۶ با لبنان که هدف قرار گرفتن ۳۲ تانک مرکاوا آن هم طی زمانی کوتاه، شیرازه ارتش رژیم را فو پاشانده و منجر به قبول شکست از سوی آن شد.

فاکتور جنگ برای نتانیاهو

کابین غزه برای صهیونیست‌ها فراتر از جنگ است. آنها شب‌های آتش‌بس و بدون خونریزی را نیز باید با کابوس بی‌پولی ناشی از جنگ بگذرانند. بنابر تخمین‌های معتبر اقتصادی، تل‌آویو باید برای جبران کم‌کاست‌های جنگ «طوفان الاقصی» سال‌ها صبر کند. با این حال مشخص نیست اگر رژیم تصمیم به تداوم جنگ پس از پایان آتش‌بس بگیرد، این زیان‌ها تا چه میزان عمیق‌تر می‌شوند. یوآف گالاتت، وزیر جنگ رژیم ادعا کرده با پایان آتش‌بس، جنگ به مدت دو ماه ادامه خواهد یافت اما این موضع‌گیری او چندان معتبر ارزیابی نشده است. بنژتل اسموتریچ، وزیر دارایی رژیم معتقد است تا همین امروز هزینه‌های جنگ به میزانی که مشخص بوده که نوادگان صهیونیست‌ها نیز شاید مجبور به پرداخت هزینه‌های جنگ شوند. روزنامه عبری زبان «ایدبعوت آحرنون»، با اواخر هفته گذشته به نقل از اسموتریچ نوشته بود، تل‌آویو از طریق کاهش هزینه‌های دولتی یا افزایش مالیات‌ها قادر به تأمین کسری بودجه نیست و راهی جز «خذ وام» نخواهد داشت. صهیونیست‌ها در جریان جنگ، برای پوشش هزینه‌های جنگ مانند اسکان آوارگان مجبور شده‌بود به زور زرخانه‌های غیر مرتبط را صرف این اقدامات کنند. از سوی دیگر تعطیلی کسب و کارها و کاهش گردش مالی داخلی که استفاده از کارت‌های اعتباری را به ۲۰ درصد میزان قبل جنگ کاسته است، راهی برای جبران هزینه‌ها با افزایش مالیات باقی نگذاشته است. تنها مسیر استقراض از طریق صدور اوراق قرضه و اخذ وام از موسسات مالی است.

استقراض با سودهای بالا

برای رژیم که بخشی از جمعیتش از فلسطین اشغالی خارج شده و بخشی دیگر بی‌کار شده‌اند، چشم‌انداز مالی خوبی وجود ندارد تا سرمایه‌گذاران به توانایی بازپرداخت قرض خود به رژیم اطمینان داشته باشند. از سویی دیگر، احتمال بروز مجدد جنگ نیز وجود دارد. به همین دلیل سرمایه‌گذاران باید ریسک بالایی را برای پرداخت قرض به تل‌آویو محتمل شوند که مرز آن «دریافت سود بالاتر» از صهیونیست‌ها است. با توجه به شرایط برجع مالی تل‌آویو و عدم توانایی‌اش برای پرداخت اقساط سنگین و بازپرداخت

وام در مدت کوتاه، صهیونیست‌ها مجبور خواهند بود علاوه بر ریسک بالا، برای بازپرداخت طولانی وام‌ها، نرخ سود را بیش از پیش بالا ببرند. شرکت «لیدر کلیپتال ماتکس» که در حوزه مشاوره مالی در سرزمین‌های اشغالی فعالیت می‌کند، روز پنجشنبه پیش‌بینی کرد هزینه‌های جنگ علیه غزه در سال جاری و سال آینده میلادی به ۲۸ میلیارد دلار برسد. به گفته این منبع، آمریکا حداکثر یک سوم این مبلغ را در قالب کمک‌های اقتصادی و نظامی به رژیم پرداخت خواهد کرد و تل‌آویو مجبور است مبالغ باقی مانده را از جیب خود بپردازد. صهیونیست‌ها برای تأمین هزینه‌های جنگ، طی دو ماه اخیر پنج میلیارد دلار استقراض کرده‌اند. گزارش این شرکت مشاوره مالی نشان می‌دهد رژیم چشم‌به‌بازارهای بین‌المللی برای استقراض دوخته و اوراق قرضه بین‌المللی خود را به یمن، یورو و دلار آمریکا از طریق بانک‌های وال استریت مانند گلدمن ساکس صادر کرده است. با این وجود، استقبال بازارهای خارجی از این اوراق ناچیز بوده، به گونه‌ای که تنها یک پنجم مبالغ حاصله، ناشی از این بازار است. بازار داخلی نیز هر چند ۸۰ درصد تأمین مالی را صورت داده است اما این میزان بیشتر از آنکه نشانگر قوت مالی داخلی باشد، نشان دهنده شکست تل‌آویو در تأمین مبالغ بالاتر از بازار خارجی است. اگر تل‌آویو وضعیت بهتری می‌داشت، می‌توانست بیشتر از پنج میلیارد دلار اوراق قرضه بفرشود و فراتر از یک میلیارد دلار اوراق از بازار جهانی تأمین مالی کند. این وضعیت برجع را بلوکه‌برگ در گزارش هفته گذشته خود نشان داد. به گزارش این رسانه، هزینه بیمه اوراق قرضه رژیم صهیونیستی در برابر عدم توانایی بازپرداخت، دو برابر شده است.

زوایایی از آینده اقتصاد رژیم

جنگ غزه آسیب‌هایی پایدار برای اقتصاد رژیم دارد. ساکنان رژیم مجبور خواهند بود برای تأمین مالی که جنگ مجددی شعله‌بکشد، مبلغی را ذخیره‌سازی کرده و در کشورهای دیگر سپرده‌گذاری کنند. این اقدام به آنها اجازه می‌دهد در صورت وقوع جنگی دیگر، بتوانند راحت‌تر و سریع‌تر از فلسطین اشغالی خارج شوند. در جنگ اخیر نیز بنابر اعلام منابع عبری، نزدیک به ۳۰۰ هزار صهیونیست از فلسطین اشغالی خارج شدند. که تقریباً یک پنجم نخبه ساکن رژیم بودند. مبالغی که ساکنان فلسطین اشغالی برای آمادگی جهت خروج خود اختصاص خواهند داد، منجر به کاهش گردش مالی در اقتصاد رژیم و خروج سرمایه‌های شود. تل‌آویو هزینه‌های غیر مستقیم اقتصادی دیگری را نیز متحمل خواهد شد. افزایش شدید سرمایه‌گذاری روی توسعه و تولید انبوه سامانه‌های پدافند هوایی و ضد موشکی یکی از این شاخه‌هاست زیرا جنگ کنونی به مرحله «وحدت میدان»‌ها رسیده و صهیونیست‌ها شاهد هدف قرار گرفتن از سوی لبنان، سوریه، یمن و عراق بودند. رژیم می‌داند در جنگ آینده حملات خارجی شدیدتر بوده و نیاز به آمادگی پدافندی بیشتری دارند. صهیونیست‌ها همچنین باید نسبت به قبل، «مقادر عظیم‌تری سوخت و ارباق ذخیره‌سازی کنند زیرا محور مقاومت در این جنگ در پی مسدودسازی مسیر انتقال این مواد به فلسطین اشغالی برآمد. از سوی دیگر برای مدت‌ها پس از پایان جنگ، ساکنان شهرک‌های صهیونیست‌نشین اطراف غزه و ساکنان مناطق مرزی با لبنان از بازگشت به محل زندگی خود، خودداری کرده و رژیم باید همچنان به پرداخت کمک هزینه به این آوارگان بپردازد. تمام این زوایا، گوشه‌هایی از زیان‌های اقتصادی پیدا و پنهان رژیم هستند که در آینده قابل محاسبه کمی خواهند بود.

جوایبه شرکت سایپا به «فرهیختگان»

هیچ اجباری در کار نیست

۲۵ آبان ۱۴۰۲ مطلبی با عنوان «ماجرای عجیب اخذ وکالت اجباری از کارمندان سایپا» در روزنامه «فرهیختگان» منتشر شد که «اداره اطلاع‌رسانی و فضای مجازی گروه خودروسازی سایپا، در پاسخ به آن، جوایبه‌ای ارسال سایپا را مخیلت می‌کند، با ارسال نامه‌ای به دادستان محترم تقاضای صدور مجوز، برای حضور یکی از دفاتر اسناد رسمی در محل شرکت سمیکو برای تنظیم وکالت‌نامه شد. لذا تا کید می‌شود که شرکت سمیکو به هیچ وجه دخالتی در موضوع وکالت سهامداران نداشته است و در آینده هم نخواهد داشت. از همین رو موضوع آنکه مدیران ارشد میانی گروه سایپا از سهامداران گروه سمیکو که بخشی از آنان کارکنان شرکت بوده، خواسته‌اند برای تعیین نماینده‌مد نظر مدیران جهت حضور در مجمع عمومی، به اشخاص خاصی وکالت بدهند، به شدت تکذیب می‌شود.

همچنین ضمن رد تمامی اتهامات از قبیل تهدید و گرو گرفتن معیشت و وضعیت و امنیت شغلی که انتشار بدون سندیت آنها مصداق جرم است و حق پیگرد قانونی را محفوظ می‌دارد، یادآور می‌شود اگر سهامداران به میل و خواسته خود، جهت اعطای وکالت به دفترخانه مراجعه نکنند، هیچ وکالتی داده نخواهد شد و از سویی برای حضور سهامداران و اعطای وکالت، هیچ الزامی تعریف نشده و این امر کاملاً اختیاری است.

همان‌طور که مدیر محترم نظارت بر ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار در این باره پاسخ داده است، پس از تغییر شخصیت حقوقی شرکت سمیکو از سهامی خاص به سهامی عام و تکلیف سازمان بورس و اوراق بهادار نسبت به اصلاح اساسنامه و تکیه بر اساسنامه جدید، صرفاً وکالت رسمی جهت حضور افراد حقیقی در مجمع معتبر است و شرکت سمیکو نمی‌تواند طبق روال گذشته، اقدام بر اخذ و قبول نمایندگی‌های غیررسمی سهامداران حقیقی کند. در سنوات گذشته به دلیل آنکه سمیکو سهامی خاص بود، سهامداران صرفاً با اعطای نمایندگی‌هایی در فرم‌های عادی و غیررسمی، اقدام به تعیین وکیل جهت شرکت در مجمع (با عنوان نماینده یا قائم مقام) می‌کردند و نیازی به حضور در دفاتر اسناد رسمی و اعطای وکالت رسمی نبود. حال پس از تغییر شخصیت حقوقی شرکت سمیکو و تبدیل شدن به سهامی عام، وکالت جهت حضور نماینده یا قائم مقام در مجمع باید رسمی باشد.

پاسخ «فرهیختگان»

روزنامه «فرهیختگان» بنابر رسالت خود در اطلاع‌رسانی و با درخواست جمعی از سهامداران و کارکنان شرکت سمیکو گزارش مذکور را منتشر کرده است. ضمناً در دو گروه فضای مجازی که متشکل از ۱۱ هزار و ۳۰۰ نفر از کارکنان و بازخستگان گروه سمیکو (در کانال سهامداران سمیکو ۶ هزار و ۴۱۹ عضو و در کانال مطالبات سمیکو ۴ هزار و ۸۸۱ عضو) هستند، عیناً مطالب و اسنادی مبنی بر اجبار کارکنان برای اعطای وکالت به اشخاص مورد تأیید مدیران شرکت منتشر شده است. بروضاح است ورود سازمان بورس به این موضوع می‌تواند به ادعاهای هر دو طرف (شرکت سایپا و سهامداران سمیکو) پایان دهد.